

Luchtmacht lijkt weer tot leven te komen.

Op 17 november j.l. heeft de eerste van de drie HAL Dhruv helikopters, bestemd voor het Surinaamse Nationale Leger, de eerste vlucht gemaakt. In juli hadden John Achong, de directeur van het Surinaamse Ministerie van Defensie, en luitenant-kolonel John Antonius een bezoek gebracht aan HAL in India om de overdracht af te ronden. Toen werd ook bekend gemaakt dat in oktober enkele vliegers en technici zouden afreizen voor het volgen van een vier tot zes maanden lange training. Volgens de HAL website zouden in totaal tien Surinaamse vliegers worden opgeleid op de HAL Rotary Wings Academie in Bangalore. De start van de opleiding werd echter vertraagd, pas op 26 december vertrokken tien technici naar India, en enkele vliegers zouden deze maand moeten vertrekken. Minister van Defensie Lamure Latour verklaarde dat het nog niet bekend is wanneer de drie Dhruvs naar Suriname komen, en meldde ook dat "door slechte communicatie van Indiaase zijde" de levering is belemmerd. De conceptbegroting over 2013 bevat in ieder geval een post voor de levering van de Dhruvs.

Deze begroting meldt ook dat "het belangrijk is middelen te hebben voor [...] vooral materiële voorzieningen om de luchtmacht in staat te stellen duurzaam operationeel actief te zijn". In het kader hiervan zijn januari vorig jaar deskundigen uit Venezuela op bezoek geweest om de twee CASA C212-400 transportvliegtuigen van het Nationaal Leger te inspecteren. Beide machines staan al tien jaar aan de grond op vliegveld Zorg en Hoop. Het bleek dat de toestellen in goede staat verkeren, en binnen vier maanden luchtwaardig kunnen worden gemaakt. Hoewel het opnieuw in de lucht brengen van de CASA's minder kost dan de aanschaf van nieuwe vliegtuigen, zal er toch gezocht moeten worden naar aanvullende financiën, en ook zullen vliegers en technici moeten worden opgeleid. De kans bestaat dat de machines voor de Surinaamse Kustwacht zullen worden ingezet (een ervan is al uitgerust voor maritieme patrouille taken). In juni werd aangekondigd dat de regering SRD 80 miljoen heeft vrijgemaakt om de Kustwacht uit te breiden. Er wordt veel illegaal gevisd in Surinaamse wateren, en er wordt zelfs gevreesd voor de olievoorraden. Buurland Guyana is al uitgenodigd een visserijovereenkomst met Suriname af te sluiten. De regering gaf nadrukkelijk aan dat het de bedoeling is om voor de Kustwacht vliegend materieel in te gaan zetten.

ERK Farms gaat van start

Sinds juni zijn vanaf Nickerie twee Grumman Ag-Cat landbouwsproeiers voor het nieuwe bedrijf ERK Farms NV actief. Het bedrijfje is opgericht door de drie gebroeders Van Ravenswaay. De machines, de PZ-USA en PZ-USB, zijn uitgerust met een "satlock" systeem (een GPS systeem, waardoor geen aanwijzingen vanaf de grond meer nodig zijn middels een "vlagman") en een spreader, waardoor de sproeibreedte wordt vergroot. ERK Farms hoopt hiermee de concurrentie aan te kunnen met de talrijke kleine sproeibedrijfjes die al actief zijn in Suriname. Het bedrijf richt zich vooral op besproeiing van rijst; de rijstsector kan rekenen op overheidssteun en is daarom groeiende.

SLM: extra Boeing 737; geen Airbus A340

In december kondigde de SLM aan dat vanaf juni 2013 een lijndienst wordt geopend naar New York in de Verenigde Staten. Dat wordt naast Miami de tweede Amerikaanse bestemming die de SLM aandoet. Om de capaciteit uit te breiden wordt een derde Boeing 737 aangeschaft, die in het eerste kwartaal van 2013 in gebruik moeten worden genomen.

De voorgenomen ingebruikname van een tweede Airbus A340 voor de route Paramaribo-Amsterdam gaat niet door. Om een tweede toestel in gebruik te kunnen nemen zou het lease contract voor de Airbus A340 welke nu in gebruik is moeten worden opgebroken, maar de SLM kon hier met de lease onderneming geen overeenstemming over bereiken.

Capaciteitsuitbreiding is gewenst omdat de SLM in toenemende mate te maken heeft met vertragingen door uitval van een van de vliegtuigen, zowel op de regionale routes (die de Antillen, Frans Guyana, Brazilië en Miami met Paramaribo verbinden) als op de lijn naar Amsterdam. Zo zorgde rond de Kerst uitlopend onderhoud aan een SLM Boeing 737 voor problemen op de route van Paramaribo, via Aruba, naar Miami, waarbij, ook na inhuur van een toestel van World Atlantic, de vertraging tot 7 uur opliep. Ook in juni ontstonden problemen op de regionale routes toen een toestel uitviel. Dit had te maken met een bezoek van de Surinaamse president Bouterse aan Argentinië, waar Zuid-Amerikaanse staatshoofden spraken over de plotselinge afzetting van de president van Paraguay. Bouterse vertrok met een SLM Boeing 737 naar Argentinië, die dus uit het vluchtschema gehaald moest worden. Die dag ontstond ook grote vertraging op de vlucht naar Amsterdam, maar of dat met het bezoek van Bouterse had te maken is niet duidelijk. Op 3 oktober moest de Airbus A340 na vertrek vanaf Schiphol terugkeren wegens

problemen met een deur van het landingsgestel. De vlucht naar Paramaribo liep hierdoor 24 uur vertraging op.

In de Nationale Assemblée, het Surinaamse parlement, werd inmiddels een oproep gedaan iets te doen aan de vertragingen. De vertragingen zorgen ook een steeds grotere wordende dreiging van forse financiële sancties. EU claim, dat passagiers helpt bij het indienen van claims bij grote vertragingen, stelde afgelopen maand dat vertragingen een "onderdeel zijn van het business model van de SLM". Rond een zaak verweerde de SLM zich met het argument dat de passagiers bewust kozen om te vliegen met een kleine maatschappij, waarbij vertraging bij technische problemen onvermijdelijk zijn. Een rechter heeft deze argumenten inmiddels van tafel geveegd, maar een uitspraak is nog niet gedaan.

De SLM is begonnen met een "vlootstudie", waarin wordt nagegaan hoe de vluchten naar Amsterdam meer stipt kunnen worden uitgevoerd. Een alternatief zou zijn te gaan samenwerken met een andere vliegmaatschappij.

Enkele belangenverenigingen van Surinamers in Nederland gaan in samenwerking met onder meer de Socialistische Partij (SP), de Duitse luchtvaartmaatschappij Air Berlin verzoeken vanuit Düsseldorf in Duitsland op Paramaribo te gaan vliegen. De maatschappij vliegt al op Curaçao. Er wordt gehoopt dat ex-Martinair topman Paul Gregorowitsch, die op korte termijn aan de slag gaat bij Air Berlin, hierin een doorslaggevende rol kan gaan spelen.

In september ging ook het gerucht dat een combinatie van de Turks/Nederlandse luchtvaartmaatschappij Corendon in samenwerking met Emirates vanuit Gambia in West Afrika naar Paramaribo zou willen gaan vliegen. Er zou een verzoek zijn ingediend bij de Surinaamse overheid, maar een bevestiging daarvan, of details, ontbreken. Inmiddels is Corendon wel lijnvluchten begonnen vanuit Amsterdam naar Banjul in Gambia.

Hi-Jet Helicopter Services gaat weer ambulance diensten aanbieden

Het op Zorg en Hoop gevestigde Hi-Jet gaat dit jaar weer medische transporten per helikopter uitvoeren. Na lange onderhandelingen met verzekeringsmaatschappijen wil Hi-Jet de mogelijkheid bieden vluchten uit te voeren voor abonneerders, die hiervoor een vast bedrag per jaar neertellen. De zich steeds meer uitbreidende goudwinning in Suriname (die, samen met de olie industrie, momenteel garant staat voor een flinke economische groei) zorgt voor een toenemend aantal verzoeken voor assistentie, soms moet dagelijks worden gevlogen. De hiermee gepaard gaande kosten (rond US\$ 3500 per uur) zijn voor betrokkenen veelal nauwelijks op te brengen. Door invoer van het abonnementensysteem wil Hi-Jet hier verandering in brengen. Minister Blokland van Volksgezondheid heeft al gegarandeerd dat deze werkmethode in ieder geval dit jaar van start kan gaan.

Kort nieuws

Er is belangstelling van enkele buitenlandse regionale luchtvaartmaatschappij om vanaf Nickerie in West Suriname te gaan vliegen. De toegangsweg naar het vliegveld is afgelopen jaar geasfalteerd, er verrees een nieuw stationsgebouw en er zijn plannen een vliegschool te beginnen. Ook bestaat nog de wens de baan met 500 meter te verlengen.

Er worden pogingen ondernomen tot een financiële injectie voor de internationale luchthaven Johan Adolf Pengel/Zanderij. De Centrale Bank van Suriname voert overleg met diverse financiers om een bedrag van US\$ 75 miljoen te steken in verdere ontwikkeling van de luchthaven. Doel is om Pengel/Zanderij te laten uitgroeien tot een regionale hub. In juli werden onder meer een nieuw stationsgebouw, een vernieuwde baan en extra parkeerplaatsen voor zowel vliegtuigen als auto's opgeleverd. De aanleg van een tweede baan, een tweede taxibaan en een verbinding tussen aankomst- en vertrekhal staan nog op het verlanglijstje. Het moderne radarsysteem, dat de luchtverkeersleiding op Zanderij in 2011 in gebruik nam, wordt ondertussen nog steeds niet optimaal gebruikt wegens een gebrek aan geschoolde verkeersleiders.